

Spytkowice, dnia 18 marca 2026 r.

GOPS.030.1.2026

Do wiceprzewodniczącego Rady Gminy
Andrzej By

Rada Gminy Spytkowice
Wpłynęło dnia 18.03.2026
p. 2114

Rada Gminy Spytkowice

Wypełniając obowiązek wynikający z art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49 ze zm.) w załączeniu przedstawiam roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2025 r.

[Signature]
KIEROWNIK
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Spytkowicach
mgr Agnieszka Michalek-Śmieszkwicz
(1)

Otrzymują:

1. Adresat,
2. a/a.

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za rok 2025 oraz wykaz potrzeb związanych z realizacją zadania w roku 2026

Dobro dzieci, które wymagają szczególnej troski, ochrony i wsparcia ze strony dorosłych, wychowywanie ich w środowisku rodzinnym opartym na poczuciu bezpieczeństwa, miłości i zrozumienia, a także zapewnienie im harmonijnego rozwoju oraz przygotowania do samodzielnego życia, stanowią nadrzędne wartości polityki społecznej państwa. Rodzina jako podstawowa komórka społeczna jest naturalnym środowiskiem rozwoju każdego człowieka, w szczególności dzieci. Skuteczna pomoc rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, jak również właściwa ochrona dzieci i udzielanie im wsparcia, możliwe są dzięki współpracy wszystkich osób, instytucji oraz organizacji działających na rzecz dziecka i rodziny. Założenia te znajdują odzwierciedlenie w preambule ustawy regulującej zasady i formy wspierania rodziny.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, zadania związane ze wspieraniem rodziny przeżywającej trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacją pieczy zastępczej należą do kompetencji jednostek samorządu terytorialnego oraz organów administracji rządowej. Podmioty te realizują swoje zadania w szczególności poprzez współpracę ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, placówkami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami, związkami wyznaniowymi oraz organizacjami pozarządowymi. Realizacja zadań w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej odbywa się zgodnie z zasadą pomocniczości.

Na terenie Gminy Spytkowice zadania z zakresu wspierania rodziny realizowane są przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Wsparcie rodzin odbywa się przede wszystkim poprzez pracę z rodziną oraz udzielanie pomocy w zakresie opieki i wychowania dzieci. Działania te podejmowane są za zgodą rodziny i z jej aktywnym udziałem, z uwzględnieniem posiadanych zasobów własnych oraz dostępnych form wsparcia zewnętrznego.

I. PODSTAWA PRAWNA.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Spytkowicach od stycznia 2013 r. realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn. Dz. U. z 2024 r. poz. 177).

Ustawodawca w powyższym akcie prawnym określił m.in. nowe zadania dla poszczególnych szczebli samorządu terytorialnego, w tym gminnego.

Art. 179 ust.1 ustawy określa, że w terminie do dnia 31 marca każdego roku Wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

II. ZADANIA GMINY WYNIKAJĄCE Z USTAWY O WSPIERANIU RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ.

Zgodnie z art. 176 powołanej ustawy do zadań własnych gminy należy:

1. Opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
2. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
3. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.
4. Finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji kosztów szkoleń dla rodzin wspierających
 - b) ponoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - c) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust.2, ponoszonych przez rodziny wspierające.
5. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo -wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.
6. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust.3.
7. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Wspieranie rodziny – asystent rodziny.

Organizacja pracy z rodziną należy do zadań gminy lub podmiotu, któremu gmina powierzyła realizację tego zadania. W przypadku realizacji przez Ośrodek Pomocy Społecznej możliwe jest funkcjonowanie w jego strukturach zespołu asysty rodzinnej. Praca z rodziną prowadzona jest w szczególności poprzez konsultacje, poradnictwo specjalistyczne, terapię oraz mediacje, a także świadczenie usług na rzecz rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych. Obejmuje również pomoc prawną, ze szczególnym uwzględnieniem prawa rodzinnego, oraz wsparcie w zakresie opieki i wychowania dzieci, realizowane przy współdziałaniu lokalnych instytucji, organizacji oraz podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny.

Na terenie Gminy Spytkowo pracę z rodziną organizuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Spytkowicach, w którym funkcjonuje dwuosobowy zespół asysty rodzinnej. Asystenci rodzin, w miarę potrzeb i posiadanych możliwości, uczestniczyli w szkoleniach oraz doskazywali się samodzielnie, korzystając z dostępnych w Ośrodku materiałów i własnych zasobów.

W okresie sprawozdawczym wsparciem asystenta rodziny objętych było 11 rodzin. W rodzinach tych występowały złożone trudności, takie jak niskie kompetencje opiekuńczo-wychowawcze, uzależnienie od alkoholu czy przemoc domowa. Asystenturą objęte były również rodziny niepełne oraz rodziny zrekonstruowane, często znajdujące się w sytuacji kryzysowej, wymagającej działań interdyscyplinarnych.

Członkowie rodzin korzystali z poradnictwa specjalistycznego, terapii oraz pomocy prawnej, zarówno w instytucjach funkcjonujących na terenie gminy, jak i poza jej obszarem, ze względu na ograniczoną dostępność niektórych usług lokalnych.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, celem pracy asystenta rodziny jest pomoc rodzinie w przewyciężaniu trudnej sytuacji życiowej. Działania te realizowane są w miejscu zamieszkania rodziny lub w innym miejscu wskazanym przez rodzinę. Praca asystenta opiera się na bezpośrednim kontakcie z rodziną i obejmuje wielokierunkowe działania zmierzające do wprowadzenia pozytywnych zmian w jej funkcjonowaniu. Dla każdej rodziny, po dokonaniu wstępnej diagnozy sytuacji, opracowany został indywidualny plan pracy, realizowany w oparciu o odpowiednio dobrane formy wsparcia.

Praca z rodziną prowadzona jest również w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną biologiczną. W rodzinach, w których doszło do kryzysu skutkującego umieszczeniem

dziecka w pieczy zastępczej, podejmowane są intensywne działania o charakterze interdyscyplinarnym, ukierunkowane na przezwyciężenie trudności oraz umożliwienie powrotu dziecka do środowiska rodzinnego.

Dane dotyczące umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej

Lp.	Typy rodzin	Liczba rodzin	Liczba dzieci
1.	Niezawodowa spokrewniona	4	7
2.	Zawodowa niespokrewniona	0	0
3.	Placówka opiekuńczo-wychowawcza	0	0
Razem		4	7

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej lub w rodzinnym domu dziecka, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed jego umieszczeniem w pieczy zastępczej zobowiązana jest do ponoszenia części kosztów związanych z opieką i wychowaniem dziecka. Udział gminy w finansowaniu wydatków uzależniony jest od okresu pobytu dziecka w pieczy zastępczej i wynosi:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu,
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu,
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku pobytu.

W 2025 r. koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej poniesiony przez gminę wyniósł 24.587,26 zł.

Wspieranie rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu – poradnictwo

W 2025 roku, w ramach działań profilaktyczno-naprawczych, w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym w Spytkowicach prowadzone były konsultacje skierowane do mieszkańców gminy. Przeprowadzono 146 konsultacji dla 27 mieszkańców w tym dla 12 kobiet i 15 mężczyzn.

Równoległe Zespół Interdyscyplinarny realizował zadania związane z upowszechnianiem informacji o możliwościach uzyskania pomocy w środowisku lokalnym. Systematycznie rozpowszechniano materiały informacyjne dotyczące instytucji oraz osób udzielających wsparcia ofiarom przemocy domowej. Ulotki dystrybuowano w szkołach i instytucjach funkcjonujących na terenie gminy, a także zakupiono dodatkowe materiały informacyjne, edukacyjne i profilaktyczne, w tym plakaty, ulotki oraz płyty CD.

W ramach działań profilaktyczno-naprawczych Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Radoczu udzielił wsparcia mieszkańcom gminy w formie:

- konsultacji psychologicznych – 24 osoby skorzystało z 72 konsultacji psychologicznych

- konsultacji pedagogicznych – 18 osób skorzystało z 32 konsultacji pedagogicznych,
- konsultacji rodzinnych – 4 osoby skorzystały z 2 konsultacji rodzinnych.

W 2025 r. w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc w rodzinie z Gminy Spytkowo uczestniczyły 4 osoby z czego 3 osoby ukończyły program.

Do podmiotów aktywnie działających na rzecz wspierania rodziny należą również Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Wadowicach oraz pedagodzy szkolni. Wszystkie szkoły podstawowe funkcjonujące na terenie gminy realizują programy profilaktyczno-edukacyjne skierowane do dzieci i młodzieży.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadziła działania wobec osób zmagających się z problemem uzależnienia od alkoholu, zapraszając je na posiedzenia Komisji. W 2025 roku wobec działaniami Komisji objętych było 52 osoby, wobec 16 osób złożono wnioski do Sądu o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego, natomiast 17 osób zostało doprowadzonych do Izby Wyrzeźwień (w tym 16 mężczyzn i 1kobieta)

Zespół Interdyscyplinarny współpracował z osobami doświadczającymi przemocy domowej. W 2025 roku do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 23 zawiadomień dotyczących przemocy domowej. W ramach działalności Zespołu Interdyscyplinarnego odbyło 6 posiedzeń całego Zespołu.

Istotną formą wsparcia rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej i życiowej są świadczenia skierowane do dzieci i młodzieży uczącej się. Pomoc materialna w formie stypendiów szkolnych, regulowana przepisami ustawy o systemie oświaty, ma na celu wyrównanie szans edukacyjnych uczniów. W 2025 roku wsparcie w formie stypendiów otrzymało 7 uczniów na łączną kwotę 4200 zł.

Rodziny z problemami opiekuńczo-wychowawczymi stanowią jedną z grup klientów pomocy społecznej udzielanej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. W 2025 roku z różnych form pomocy finansowej i rzeczowej skorzystało 181 rodzin w tym 441 osób w rodzinach. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dzieci i rodzin realizowane było przede wszystkim poprzez wsparcie finansowe.

W 2025 roku, z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, pomoc otrzymało 11 rodzin, w tym rodziny niepełne objęte wsparciem finansowym i rzeczowym. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej podejmował działania na rzecz rodzin zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz rodzin mających trudności w prawidłowym pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

III. POTRZEBY ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY NA ROK 2026.

Zgodnie z art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn. Dz. U. z 2024 r. poz. 1777 ze zm.), potrzeby przedstawiają się następująco:

1. Kontynuacja zatrudnienia dwóch asystentów rodziny w celu zapewnienia odpowiedniej pomocy rodzinom mającym trudności w wypełnianiu obowiązków opiekuńczo-wychowawczych w szczególności dla rodzin zmagających się z problemem przemocy domowej.
2. Prowadzenie stałego monitoringu sytuacji dziecka z rodzin zagrożonych kryzysem po zakończeniu pracy z asystentem rodziny.
3. Uwzględnienie w budżecie Ośrodka środków finansowych z przeznaczeniem na utrzymanie dzieci przebywających w pieczy zastępczej.
4. Realizacja zadań wynikających z ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem„ (Dz. U. z 2023 r. poz. 1923) tj. zapewnienie dostępu do informacji i poradnictwa w zakresie rozwiązań wspierających rodziny oraz kobiety w trudnych ciążach.
5. Uwzględnienie w budżecie Ośrodka środków finansowych z przeznaczeniem na utrzymanie dzieci przebywających w pieczy zastępczej.
6. Uwzględnienie w budżecie Ośrodka środków finansowych na prowadzenie kampanii i akcji społecznych promujących świadome rodzicielstwo w formie zajęć warsztatowych.

Sporządził:

A. Michałek - Śmieszkowicz